

РЕШЕНИЕ

№ 4486

гр. София, 06.08.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 63 състав,
в публично заседание на 08.07.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Димитрина Петрова

при участието на секретаря Валентина Христова, като разгледа дело номер **4075** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 118 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) вр. чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК).

Образувано е по жалба на Д. Т. Т. от [населено място], [улица], ет. 2, ап. 4, срещу Решение № 1040-21-267/16.03.2020 г. на Директора на Териториално поделение – С. град на Националния осигурителен институт (ТП на НОИ), с което е отхвърлена жалбата и по заявление за преизчисление на основание чл. 49, ал. 2 от КСО на определения размер на парично обезщетение за бременност и раждане на жалбоподателката, считано от 04.01.2019 г.

В жалбата е изложено становище за незаконосъобразност на оспореното решение поради противоречие с материалноправни разпоредби и несъответствие с целта на закона. Изложени са аргументи, че следва да бъде извършено разширително тълкуване на разпоредбата на чл.49, ал.2 от КСО, така че да намери приложение за всички обезщетения за отглеждане на дете, в т.ч. и това по чл.54 от КСО при неизползване на допълнителен платен отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст. Твърди се, че законодателят не е обвързал ползването на отпуск т.е. неполучаването на трудово възнаграждение с възникването на правото по чл. 49, ал. 2 КСО. Счита също така, че законодателят се е стремил да създаде уредба, която да дава възможно най-широки възможности за получаване на най-изгодно за майката обезщетение. Сочи, че изложената аргументация се подкрепя от Решение №1883 от 22.03.2018 г. на Административен съд – София град и потвърждаващото го Решение №8218 от 03.06.2019 на ВАС.

В съдебно заседание жалбоподателката се явява лично и с процесуален представител, като моли жалбата да бъде уважена и да бъде отменено оспореното решение. Претендира направените по делото разноски за адвокатско възнаграждение.

Ответникът – Директора на ТП на НОИ, чрез юрисконсулт, счита жалбата за неоснователна и моли същата да бъде оставена без уважение. Претендира юрисконсултско възнаграждение. Прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не изпраща представител.

Административен съд София град, като обсъди доводите на страните и събраните по делото писмени доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка: Д. Т. Т. е осигурено лице за всички осигурителни рискове като служител по трудов договор с [фирма] с ЕИК[ЕИК], считано от 13.08.2012г.

Съгласно Наредба за паричните обезщетения и помощи от държавното обществено осигуряване (НПОПДОО) за изплащане на парично обезщетение за временна неработоспособност поради бременност и раждане, Д. Т. е представила чрез осигурителя си болнични листове и заявление-декларация за изплащане на парично обезщетение на основание чл. 50 и 51 КСО до 410 календарни дни за детето Т. М. Г., родено на 08.03.2017г. По представените документи и по реда на НПОПДОО са били изплатени дължимите парични обезщетения за бременност и раждане за периода от 29.01.2017г. до 14.03.2018г. /вкл./.

Жалбоподателката се е възползвала от правото си на отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст на детето по чл. 53 от КСО с период от 15.03.2018г. до 09.09.2018г. /вкл./, но считано от 10.09.2018г. се е върнала на работа. За периода от 10.09.2018г. до 03.08.2019г. /вкл./ е представила Заявление-декларация по чл. 54 от КСО.

На 29.10.2018г. Д. Т. е представила чрез осигурител [фирма] с ЕИК[ЕИК] в ТП на НОИ - С. град удостоверение приложение № 9 към първичен болничен лист № E20181035854, за общо заболяване с период от 25.10.2018г. до 23.11.2018г. /вкл./, на 03.12.2018г. е представено удостоверение приложение № 9 към болничен лист № E20181035924 (продължение) за периода от 24.11.2018г. до 23.12.2018г./вкл./ и на 08.01.2019г. е представено удостоверение приложение № 9 към болничен лист № E20183395762 (продължение) за периода от 24.12.2018г. до 03.01.2019г. /вкл./. Цитираните болнични листове се явяват нов социално-осигурителен риск за лицето с причина общо заболяване и съответно паричните обезщетения за тях са изчислени съгласно разпоредбата на чл. 41, ал. 1 от КСО с нова 18-месечна база.

Със справка вх. № P14-21-000-00-[ЕГН]/15-1-2019г., Д. Т. Т. е представила чрез осигурител [фирма] с ЕИК[ЕИК] в ТП на НОИ - С. град удостоверение приложение № 9 към първичен болничен лист № E20166012199, с причина бременност за трето дете, за периода от 04.01.2019г. до 17.02.2019г. /вкл./. Това се явява нов социално-осигурителен риск и в сила е разпоредбата на чл. 49, ал. 1 от КСО, съгласно която дневното парично обезщетение при бременност и раждане се определя в размер на 90 на сто от среднодневното брутно трудово възнаграждение или среднодневния осигурителен доход, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски за периода от 24 календарни месеца, предхождащи месеца на настъпване на временната неработоспособност поради бременност и раждане. Дневното парично обезщетение не може да бъде по-голямо от среднодневното нетно възнаграждение за периода, от който е изчислено обезщетението, и по-малко от минималната дневна работна заплата, установена за страната, и се определя по реда на чл. 41, ал. 2 – 5 от КСО.

В последствие са представени и приложения удостоверение № 9 за болнични листове продължение с № E20196575480 за периода от 15.02.2019г. до 28.03.2019г. /вкл./ и с № E20196509686 за периода от 29.03.2019г. до 18.05.2019г. /вкл./. На 31.07.2019г. в ТП на НОИ – С. град е представено приложение удостоверение № 10 по Молба-декларация за изплащане на парично обезщетение при бременност и раждане на основание чл. 50-51 от КСО.

При така установената фактическа обстановка, Съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е подадена в 14-дневния срок, срещу подлежащ на оспорване административен акт, от лице, имащо правен интерес от обжалването, поради което същата се явява допустима и следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество жалбата е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК Съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК. Обжалваното решение е постановено от компетентен орган, неоснователни са възраженията за допуснати процесуални нарушения при издаването му, тъй като се касае за акт на осъществен контрол по административен ред.

Субективното право на обезщетение при бременност и раждане е регламентирано с разпоредбата на чл. 48а КСО, а с чл. 49 КСО е регламентиран неговия размер. Разпоредбата на чл. 48а КСО предвижда, че осигурените лица за общо заболяване и майчинство имат право на парично обезщетение за бременност и раждане вместо трудово възнаграждение, ако имат 12 месеца осигурителен стаж като осигурени за този риск. Разпоредбата на чл. 49, ал. 1 КСО предвижда, че дневното парично обезщетение при бременност и раждане се определя в размер на 90 на сто от среднодневното брутно трудово възнаграждение или среднодневния осигурителен доход, върху който са внесени или дължими осигурителни вноски, а за самоосигуряващите се лица - внесени осигурителни вноски за общо заболяване и майчинство за периода от 24 календарни месеца, предхождащи месеца на настъпване на временната неработоспособност поради бременност и раждане. Дневното парично обезщетение не може да бъде по-голямо от среднодневното нетно възнаграждение за периода, от който е изчислено обезщетението, и по-малко от минималната дневна работна заплата, установена за страната, и се определя по реда на чл. 41, ал. 2 – 5.

Съгласно алинея втора на същата разпоредба при придобиване право на парично обезщетение при бременност и раждане през периода на изплащане на парично обезщетение за бременност и раждане или за отглеждане на дете обезщетението е в размера, определен по ал. 1 за предходното дете, ако това е по-благоприятно за лицето. Правилото на чл. 49, ал. 2 КСО следва да бъде прилагано при всяко определяне на размера на обезщетението, което се дължи, когато е налице една от двете предпоставки – правото на парично обезщетение при бременност и раждане да възникне през периода на изплащане на паричното обезщетение за бременност и раждане или за отглеждане на дете.

Безспорно в конкретния случай Д. Т. е прекъснала ползването на допълнителния платен отпуск за отглеждане на малко дете, респективно получаването на обезщетение по чл.53 от КСО и за периода от 10.09.2018 г. е продължила да упражнява трудова дейност срещу възнаграждение. Непосредствено след което е

получавала парично обезщетение за временна неработоспособност поради общо заболяване в периода 25.10.2018 г.-03.01.2019 г. и е получавала обезщетение при неизползване на допълнителен платен отпуск за отглеждане на малко дете (чл.54, ал.1 от КСО). Това осигурително плащане не цели да компенсира загубен трудов доход, тъй като лицето упражнява трудова дейност и получава доходи, а съдейства за облекчаване на разходите по детето.

Именно в периода през който на Д. Т. е изплащано обезщетение при неизползване на допълнителен платен отпуск за отглеждане на малко дете е придобила право на парично обезщетение при бременност и раждане. Разпоредбата на чл. 54 от КСО предвижда, че майката (осиновителката), която е осигурена за общо заболяване и майчинство и е имала право на обезщетение по чл. 52а, получава парично обезщетение в размер 50 на сто от обезщетението по чл. 53, ако не ползва допълнителния платен отпуск за отглеждане на малко дете или лицето, което ползва такъв отпуск, прекъсне неговото ползване или самоосигуряващото се лице с право на обезщетение по чл. 53 започне да упражнява трудова дейност, за която се осигурява за общо заболяване и майчинство. В случая настоящият съдебен състав намира, че разпоредбата на чл. 49, ал. 2 КСО следва да се тълкува разширително, като в хипотезата и се включат всички видове обезщетения, които са свързани с раждането и отглеждането на детето. Обратното, би било проява на стеснително тълкуване, при което от обхвата на разпоредбата неоснователно ще бъдат изключени определен кръг лица, само на базата на вида обезщетение, което получават. Размерът на дължимото обезщетение следва да бъде определен по чл. 49, ал. 1 или чл. 49, ал. 2 КСО, като дължимото обезщетение е в размера, който е по – благоприятен за майката. Тази преценка следва да се направи от административния орган, без да бъдат изключвани от обхвата ѝ лицата, получили или получаващи обезщетения по чл. 54, ал. 1 КСО. В конкретния случай решението следва да бъде отменено, като преписката бъде върната на административния орган с указания за точното прилагане на закона. Следва да се извърши преценка обезщетението по коя от двете алинеи на чл. 49 КСО е по-благоприятно за жалбоподателката.

При този изход на спора основателна се явява и претенцията за присъждане на съдебно-деловодни разноски в полза на жалбоподателката. Претендирано е адвокатско възнаграждение в размер на 900 лв., срещу което е направено възражение за прекомерност от ответната страна. Същото, с оглед правната и фактическа сложност на делото, е основателно, поради което и съдът присъжда размер на адвокатското възнаграждение в размер на законоустановения минимум от от 300 лв., които следва да се заплатят от ответника по делото.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 1 и ал. 2 АПК, Съдът

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на Д. Т. Т. от [населено място], [улица], ет. 2, ап. 4, отказ за преизчисляване на определения размер на парично обезщетение за бременност и раждане на жалбоподателката, считано от 04.01.2019 г., потвърден с Решение № 1040-21-267/16.03.2020 г. на Директора на Териториално поделение – С. град на Националния осигурителен институт (ТП на НОИ), с което е отхвърлена жалбата и по заявление за преизчисление на основание чл. 49, ал. 2 от КСО, като

незаконосъобразен.

ИЗПРАЩА преписката на ТП на НОИ С. за ново произнасяне съобразно дадените в настоящото решение задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

ОСЪЖДА Национален осигурителен институт да заплати на Д. Т. Т. сумата от 300.00 лв. /триста лева/, представляваща направени по делото разноси.

Решението може да се обжалва с касационна жалба пред ВАС на РБ в 14 дневен срок от съобщаването му.

СЪДИЯ: